

BIBLIOTEKA LEGISLATORA

Tworzenie aktów prawnych w postaci tekstów strukturalnych w XML przy użyciu Edytora XML Legislator

Część 1

AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY – JAK ICH UNIKAĆ

Data dokumentu: 7 czerwca 2011

Autorzy: Ryszard Adam Grytner, Piotr Jegorow

Zawartość

WPROWADZENIE	3
Formatowanie dokumentu przed wklejeniem do Legislatora	4
Przeklepanie tekstu do NOTATNIKA – jako „wyjście awaryjne”	4
Przygotowanie dokumentu do „wklejenia” do Edytora XML:	4
Wprowadzenie	4
Używanie „twardych spacji”	7
Konsekwencje używania ENTER w obrębie jednostki redakcyjnej	8
Opisy do planów zagospodarowania przestrzennego – jak sobie radzić?	9
Podsumowanie.....	14

WPROWADZENIE

Edytor XML Legislador umożliwia tworzenie aktów prawnych w postaci tekstów strukturalnych w formacie XML:

- **poprzez napisanie aktu prawnego bezpośrednio w Edytorze XML** (pisze się równie łatwo i wygodnie jak w popularnych edytorach biurowych);
- **poprzez „przeklejenie” do Edytora XML treści aktu z innego edytora biurowego** (np. MS Word) – CTR C / CTR V.
- wytworzony w ten sposób akt prawny jest zgodny z obowiązującymi wymogami prawnymi w tym zakresie – po jego podpisaniu (podpisem elektronicznym może zostać przekazany do wojewody celem ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym (lub w każdym innym dowolnym dzienniku).

W tej części „poradnika praktycznego” zajmiemy się właśnie „przeklejeniem” treści aktów do Edytora XML Legislador i uzyskiwanie aktów prawnych w postaci tekstów strukturalnych przy użyciu tej właśnie metody.

Sposób realizacji jest bardzo wygodny i prosty. Wystarczy skopiować całą treść aktu z edytora biurowego (CTR-V) i wkleić go do Edytora XML Legislador (CTR-V) – poza tekstem, kopiują się w ten sposób również tabele, rysunki.. Z jednym wszak zastrzeżeniem – kopiowany tekst aktu prawnego powinien być napisany poprawnie, w szczególności chodzi o zachowanie wymogów wynikających z „Zasad techniki prawodawczej”. Jeżeli tak nie jest, wówczas tekst może zostać rozpoznany w sposób inny od oczekiwanego – w konsekwencji zostanie nieprawidłowo „przetłumaczony” na tekst strukturalny w XML.

Bardzo ważne:

Tekst „wklejony” do Edytora Legislador, jest odpowiednio analizowany i zapisywany w postaci tekstu strukturalnego XML. Formatowanie dokumentu odbywa się w oparciu o strukturę XML, z uwzględnieniem przyjętych zasad (domyślnie jest to formatowanie zgodne z zasadami techniki prawodawczej, ale można wprowadzić także własne ustawienia).

W efekcie, wszystkie przekonwertowane do XML akty prawne mogą mieć identyczne formatowanie, i co najważniejsze – automatycznie są formatowane w sposób zgodny z zasadami techniki prawodawczej – bez względu na to w jaki sposób zostały napisane w edytorze biurowym. Analogiczny efekt uzyskujemy oczywiście w sytuacji, gdy akt prawny jest od razu pisany w Edytorze XML – zawsze będzie prawidłowo sformatowany.

Tak więc, stosując powszechnie (np. w odniesieniu do wszystkich tworzonych aktów) Edytor XML Legislador, możemy w łatwy sposób zapewnić standaryzację tworzonych aktów, z zachowaniem wymogów wynikających z zasad techniki prawodawczej.

Poniżej zawarto kilka wskazówek praktycznych, które mają na celu wsparcie użytkowników w zakresie prawidłowego przygotowywania tekstów napisanych w popularnych edytorach biurowych do automatycznego przetworzenia na XMLe.

Prosimy o zapoznanie się z tymi wskazówkami.

Formatowanie dokumentu przed wklejeniem do Legislatora

Przeklepanie tekstu do NOTATNIKA – jako „wyjście awaryjne”

Standardowym działaniem jest bezpośrednio „przeklepanie” tekstu z Edytora biurowego do Edytora XML Legislators. Jeżeli tekst jest przygotowany prawidłowo, bez użycia różnego rodzaju szczególnych formatowań, stylów, podziałów sekcji, etc., wówczas efekt powinien być zgodny z oczekiwanym – tekst powinien zostać poprawnie przekonwertowany na tekst strukturalny w formacie XML.

Co jednak zrobić, jeżeli widzimy, że nasz „źródłowy” dokument, np. napisany w MS WORD, nie konwertuje się poprawnie? W takim przypadku, skutecznym rozwiązaniem może okazać się przekopiowanie go najpierw do „notatnika” (aplikacja systemu Windows – dostępna na każdym komputerze) i dopiero z „notatnika” przekopiowanie do Edytora XML Legislators. Dlaczego właśnie tak? Chodzi o to, że po skopiowaniu tekstu z Edytora biurowego do „notatnika”, jest on zapisany jako „czysty tekst” – bez formatowań, stylów, podziałów sekcji, etc., czyli wszystkiego co w konsekwencji może utrudniać prawidłową konwersję na XML. Oczywiście, można próbować poprawiać tekst w samym edytorze biurowym, ale z doświadczenia wynika, że znacznie prościej i szybciej jest po prostu przekleić tekst do notatnika i następnie z „notatnika” do Edytora XML.

Uwaga:

Takie działanie możemy zastosować jedynie w odniesieniu do tekstu, ale nie do tabel czy obrazków. Gdy do „notatnika” przekleimy tabelę, to się „rozsypane” – pozostanie jedynie tekst, ale bez komórek. Co zatem robić w takiej sytuacji, gdy mamy „trudny” tekst zawierający także tabele i obrazy? Do notatnika należy skopiować jedynie tekst i następnie „wkleić” go do Edytora XML. Natomiast tabele i obrazy należy skopiować i wkleić z edytora biurowego bezpośrednio we właściwe miejsce do Edytora XML Legislators.

Przygotowanie dokumentu do „wklejenia” do Edytora XML:

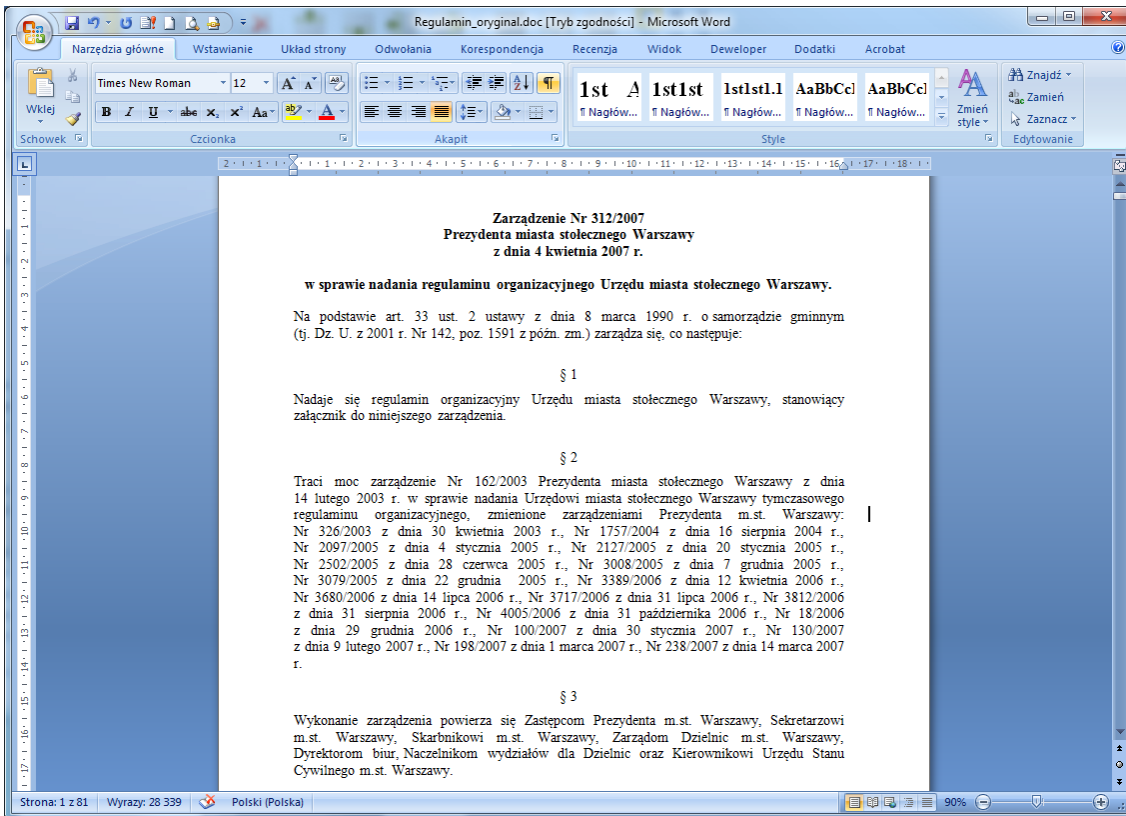
Wprowadzenie

Tworząc dokument przy pomocy programu WORD / Writer, zazwyczaj formatujemy go:

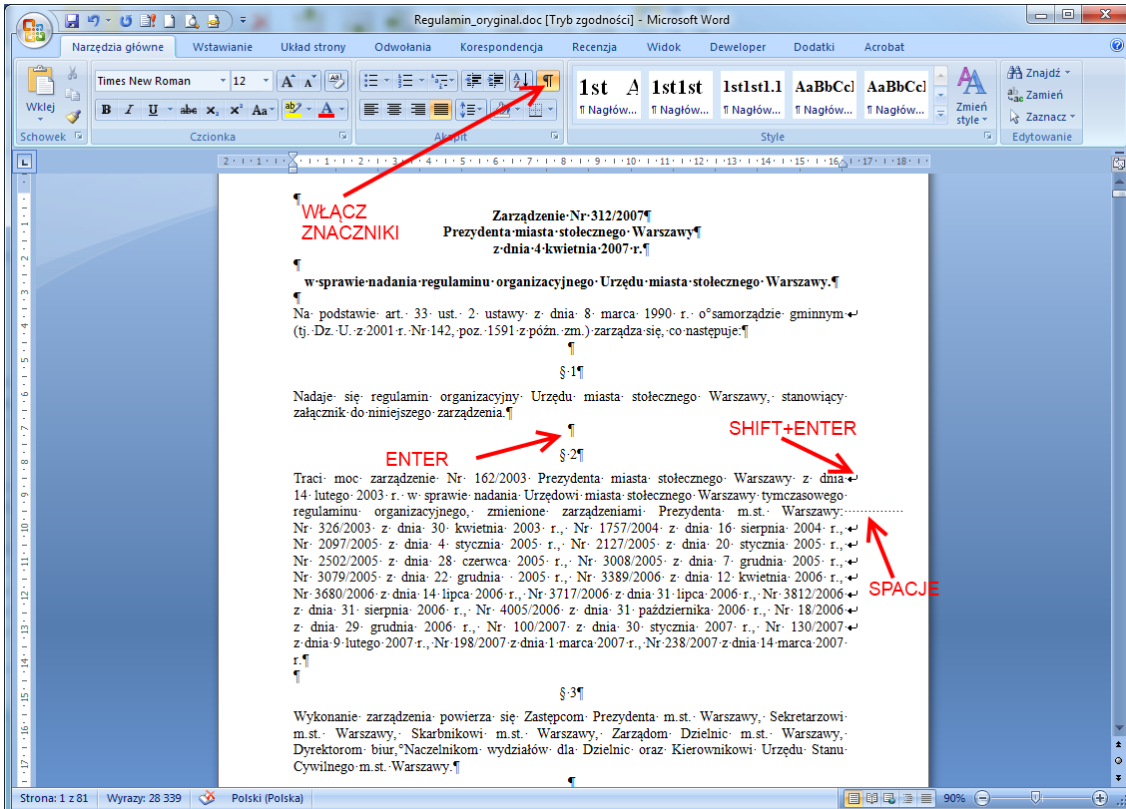
- a) ręcznie przenosząc zaimki do nowej linii poprzez skrót klawiszowy **Shift+Enter**,
- b) ręcznie przenosząc zaimki do nowej linii poprzez wstawienie kilku / kilkunastu spacji aż żądany wyraz „przeskoczy” do nowej linii,
- c) używając **Enterów** zrobienia odstępów pomiędzy wybranymi jednostkami redakcyjnymi,

Wszystkie te sposoby powodują, że wprowadzony tekst wygląda bardzo dobrze, równo, i możemy go wydrukować. Jednakże każda zmiana czcionki czy dodanie wyrazu może spowodować konieczność ponownego formatowania tekstu.

Przeanalizujemy poniższy przykład – akt napisany w MS Word (standardowy widok w MS Word):

Na pierwszy rzut oka wszystko wydaje się w porządku. Włączmy jednak wyświetlanie znaczników, aby zobaczyć w jaki sposób faktycznie akt jest sformatowany (co będzie miało swoje konsekwencje przy konwersji na XML):

Spróbujmy teraz dodać jakiś wyraz w trzeciej linijce paragrafu drugiego:

Zarządzenie Nr 312/2007
Prezydenta miasta stołecznego Warszawy
z dnia 4 kwietnia 2007 r.

w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu miasta stołecznego Warszawy.

Na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1 "DZIURA" PRZEZ ZASTOSOWANIE SHIFT+ENTER

Nadaje się regulamin organizacyjny Urzędu miasta stołecznego Warszawy, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2 DODANY TEKST

Traci moc zarządzenie Nr 152/2003 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 14 lutego 2003 r. w sprawie nadania Urzędowi miasta stołecznego Warszawy tymczasowego regulaminu organizacyjnego urzędu miasta zmienione zarządzeniami Prezydenta m.st. Warszawy: Nr 326/2003 z dnia 30 kwietnia 2003 r., Nr 1757/2004 z dnia 16 sierpnia 2004 r., Nr 2097/2005 z dnia 4 stycznia 2005 r., Nr 2127/2005 z dnia 20 stycznia 2005 r., Nr 2502/2005 z dnia 28 czerwca 2005 r., Nr 3008/2005 z dnia 7 grudnia 2005 r., Nr 3079/2005 z dnia 22 grudnia 2005 r., Nr 3389/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 r., Nr 3680/2006 z dnia 14 lipca 2006 r., Nr 3717/2006 z dnia 31 lipca 2006 r., Nr 3812/2006 z dnia 31 sierpnia 2006 r., Nr 4005/2006 z dnia 31 października 2006 r., Nr 18/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r., Nr 100/2007 z dnia 30 stycznia 2007 r., Nr 130/2007 z dnia 9 lutego 2007 r., Nr 198/2007 z dnia 1 marca 2007 r., Nr 238/2007 z dnia 14 marca 2007 r.

§ 3 "DZIURA" SPOWODOWANA PRZENISIENIEM WYRAZU DO NOWEJ LINII Z UŻYCIEM SPACJI

Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcom Prezydenta m.st. Warszawy, Sekretarzowi m.st. Warszawy, Skarbnikowi m.st. Warszawy, Zarządom Dzielnic m.st. Warszawy, Dyrektorom biur, Naczelnikom wydziałów dla Dzielnic oraz Kierownikowi Urzędu Stanu

Jak widzimy, dodaliśmy tekst „urzędu miasta”. Ale w efekcie „rozsyłał” się nam cały układ tekstu w par.2:

- **wyrażenie „m.st. Warszawy” zostało rozdzielone** – „m.st.” pozostało w trzeciej linii, natomiast „Warszawy” zostało przeniesione do czwartej linii (zapewne wyrażenie „m.st.Warszawy” chcielibyśmy mieć zawsze zapisane w jednej linii);
- **w czwartej linii powstała nam „dziura”** – jest to spowodowane przeniesieniem wyrazu „Warszawy” do nowej linii, przy czym po tym wyrazie były wstawione „spacje” (użyte celem „poprawienia” wyglądu „oryginalnego” dokumentu);
- **w piątej linii powstała nam kolejna „dziura”** - w wyniku zastosowania określonego formatowania (efekt polecenia SHIFT+ENTER).

Tak więc, musimy sobie zdawać sprawę z tego, że używanie różnego rodzaju formatowań, zawsze będzie rodziło określone konsekwencje. Dokument „oryginalny” będzie co prawda dzięki temu wyglądał dobrze, ale jeżeli zechcemy go zmodyfikować (dodać/usunąć wyrazy, zastosować inną wielkość lub krój czcionki, inne rozmiary marginesów lub wcięć akapitów, etc..), to dokument najprawdopodobniej się nam „rozsyple” – zarówno w „Wordzie” jak i tym bardziej w XML-u.

Jak sobie zatem radzić w takich sytuacjach? – poniżej kilka przykładów.

Używanie „twardych spacji”

Poniżej ten sam tekst, ale utworzony przy użyciu „twardych spacji”¹

¶

Zarządzenie Nr 312/2007
Prezydenta miasta stołecznego Warszawy
z dnia 4 kwietnia 2007 r.

¶

w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu miasta stołecznego Warszawy.

¶

Na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

¶

§ 1

Nadaje się regulamin organizacyjny Urzędu miasta stołecznego Warszawy, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

¶

§ 2

Traci moc zarządzenie Nr 162/2003 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 14 lutego 2003 r. w sprawie nadania Urzędowi miasta stołecznego Warszawy tymczasowego regulaminu organizacyjnego urzędu miasta, zmienione zarządzeniami Prezydenta m.st. Warszawy: Nr 326/2003 z dnia 30 kwietnia 2003 r., Nr 1757/2004 z dnia 16 sierpnia 2004 r., Nr 2097/2005 z dnia 4 stycznia 2005 r., Nr 2127/2005 z dnia 20 stycznia 2005 r., Nr 2572/2005 z dnia 28 czerwca 2005 r., Nr 3008/2005 z dnia 7 grudnia 2005 r., Nr 3079/2005 z dnia 22 grudnia 2005 r., Nr 3389/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 r., Nr 3680/2006 z dnia 14 lipca 2006 r., Nr 3717/2006 z dnia 31 lipca 2006 r., Nr 3812/2006 z dnia 31 sierpnia 2006 r., Nr 4005/2006 z dnia 31 października 2006 r., Nr 18/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r., Nr 100/2007 z dnia 30 stycznia 2007 r., Nr 130/2007 z dnia 9 lutego 2007 r., Nr 198/2007 z dnia 1 marca 2007 r., Nr 238/2007 z dnia 14 marca 2007 r.

¶

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcom Prezydenta m.st. Warszawy, Sekretarzowi m.st. Warszawy, Skarbnikowi m.st. Warszawy, Zarządom Dzielnic m.st. Warszawy, Dyrektorom biur, Naczelnikom wydziałów dla Dzielnic oraz Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego m.st. Warszawy.

-

Dzięki wprowadzeniu „twardych spacji” pomiędzy wyrazami, które mają występować zawsze razem w jednej linii, jakkolwiek zmiana w tekście nie spowoduje ich rozdzielenia.

Identycznie sprawa wygląda z XMLEm.

Jeżeli kopiowany tekst zamiast ustawień akapitów i twardych spacji, będzie zawierał znaki nowej linii i formatowanie uzyskiwane poprzez dodanie kilku znaków ENTER, jego interpretacja w XML może nie być do końca prawidłowa.

To z kolei może powodować kolejne problemy, w szczególności, gdy będziemy chcieli dokonywać nowelizacji takiego tekstu i automatycznie uzyskiwać tzw. „tekst ujednolicony” oraz „tekst porównawczy”. Dlatego też, należy zwracać baczność uwagę na to w jaki sposób jest sformatowany tekst, który zamierzamy „przekonwertować” na XML przy użyciu Edytora XML Legislators.

Dlatego też, czasami najprostszym i jednocześnie skutecznym rozwiązaniem może się okazać uprzednie skopiowanie tekstu do „notatnika” (automatycznie wszelkie formatowania zostaną usunięte) i dopiero z „notatnika” wklejenie do Edytora XML (jest to opisane na początku niniejszego opracowania).

¹ Tzw. spacja nierozdzielająca (Ctrl+Shift+Spacja) – wstawienie jej pomiędzy wyrazami spowoduje, że dwa (lub więcej) wyrazy będą zawsze wyświetlane w tej samej linii. Dzięki temu zmiana formatowania czy dodanie nowych wyrazów nie spowoduje problemów z tekstem

Konsekwencje używania ENTER w obrębie jednostki redakcyjnej

Przykładowo przeklejając następującą zawartość:

Zarządzenie Nr 312/2007
Prezydenta miasta stołecznego Warszawy
z dnia 4 kwietnia 2007 r.

w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu miasta stołecznego Warszawy.

Na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Nadaje się regulamin organizacyjny Urzędu miasta stołecznego Warszawy, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Traci moc zarządzenie Nr 162/2003 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 14 lutego 2003 r. w sprawie nadania Urzędowi miasta stołecznego Warszawy tymczasowego regulaminu organizacyjnego urzędu miasta, zmienione zarządzeniami Prezydenta m.st. Warszawy: Nr 326/2003 z dnia 30 kwietnia 2003 r., Nr 1757/2004 z dnia 16 sierpnia 2004 r., Nr 2097/2005 z dnia 4 stycznia 2005 r., Nr 2127/2005 z dnia 20 stycznia 2005 r., Nr 2502/2005 z dnia 28 czerwca 2005 r., Nr 3008/2005 z dnia 7 grudnia 2005 r., Nr 3079/2005 z dnia 22 grudnia 2005 r., Nr 3389/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 r., Nr 3680/2006 z dnia 14 lipca 2006 r., Nr 3717/2006 z dnia 31 lipca 2006 r., Nr 3812/2006 z dnia 31 sierpnia 2006 r., Nr 4005/2006 z dnia 31 października 2006 r., Nr 18/2006 z dnia 29 grudnia 2006 r., Nr 100/2007 z dnia 30 stycznia 2007 r., Nr 130/2007 z dnia 9 lutego 2007 r., Nr 198/2007 z dnia 1 marca 2007 r., Nr 238/2007 z dnia 14 marca 2007 r.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcom Prezydenta m.st. Warszawy, Sekretarzowi m.st. Warszawy, Skarbnikowi m.st. Warszawy, Zarządom Dzielnic m.st. Warszawy, Dyrektorom biur, Naczelnikom wydziałów dla Dzielnic oraz Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego m.st. Warszawy.

ENTER - W XML INTERPRETOWANY
JAKO NOWY ELEMENT AKAPIT

Zasada jest następująca: treść jednej jednostki redakcyjnej (paragrafu, ustępu, punktu, litery) piszemy jako „tekst ciągły”.

Jeżeli w celu „poprawienia wyglądu” złamiemy tę zasadę i wprowadzamy znaki „nowej linii” (poprzez użycie klawisza ENTER), będzie to miało swoje odzwierciedlenie również w utworzonym w wyniku konwersji pliku XML.

W szczególności będzie to miało swoje konsekwencje przy tworzeniu aktów nowelizujących. Chodzi o to, że poprzez wstawienie ENTER, cała treść paragrafu 2 automatycznie została podzielona na dwa akapity, a tak przecież nie jest (merytorycznie).

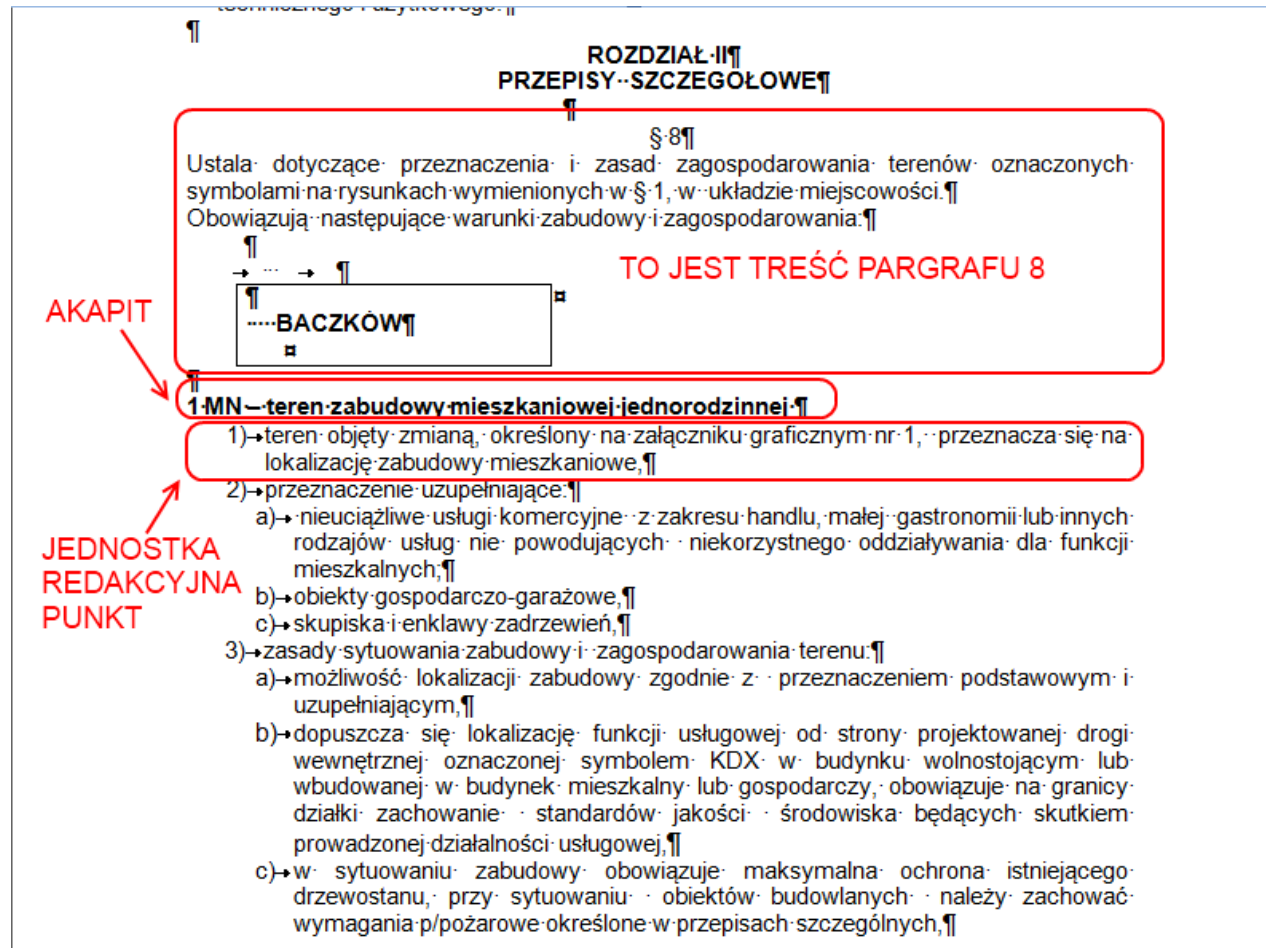
Owszem, można używać ENTER – ale czynimy to tylko i wyłącznie wówczas gdy rzeczywiście chcemy wyodrębnić poszczególne bloki tekstu w osobne „akapity”, ale nigdy w celu „poprawienia wyglądu”.

Opisy do planów zagospodarowania przestrzennego – jak sobie radzić?

Poniżej prezentujemy przykład „opisu do planu zagospodarowania przestrzennego”.

Zasadniczym problemem z jakim tu mamy do czynienia niezgodność tworzonych aktów z Rozporządzeniem PRM w sprawie "Zasad techniki prawodawczej".

Najczęściej taki „opis do planu” wygląda w sposób następujący:

**ROZDZIAŁ III
PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE**

§ 8

Ustala dotyczące przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów oznaczonych symbolami na rysunkach wymienionych w § 1, w układzie miejscowości.
Obowiązują następujące warunki zabudowy i zagospodarowania:

TO JEST TREŚĆ PARAGRAFU 8

AKAPIT →

1-MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

JEDNOSTKA REDAKCYJNA PUNKT →

- 1) → teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczony na lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- 2) → przeznaczenie uzupełniające:
 - a) → nieuciążliwe usługi komercyjne z zakresu handlu, małej gastronomii lub innych rodzajów usług nie powodujących niekorzystnego oddziaływania dla funkcji mieszkalnych,
 - b) → obiekty gospodarczo-garażowe,
 - c) → skupiska i enklawy zadrzewień,
- 3) → zasady sytuowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - a) → możliwość lokalizacji zabudowy zgodnie z przeznaczeniem podstawowym i uzupełniającym,
 - b) → dopuszcza się lokalizację funkcji usługowej od strony projektowanej drogi wewnętrznej oznaczonej symbolem KDX w budynku wolnostojącym lub wbudowanej w budynek mieszkalny lub gospodarczy, obowiązuje na granicy działki zachowanie standardów jakości środowiska będących skutkiem prowadzonej działalności usługowej,
 - c) → w sytuowaniu zabudowy obowiązuje maksymalna ochrona istniejącego drzewostanu, przy sytuowaniu obiektów budowlanych należy zachować wymagania p/pożarowe określone w przepisach szczególnych,

To typowy przykład z aktów dotyczących „planów zagospodarowania przestrzennego”. Faktem jest, że opisy do planów zagospodarowania mają dość szczególną postać i dość trudno „wpasować” je w ramy wynikające z „zasad techniki prawodawczej” – czyli utrzymanie konstrukcji: paragraf -> ustęp -> punkt -> litera -> tiret, ewentualnie dodanie jednostek „wyższego rzędu, takich jak np. dział, rozdział, oddział.

W prezentowanym wyżej przykładzie widzimy wyraźnie, że autor starał się o to aby układ treści aktu był zgodny z zasadami techniki prawodawczej, tyle że mu się to nie do końca udało.

W sytuacji gdy tekst zostanie napisany w taki właśnie sposób nie ma praktycznie szans aby został on następnie przekonwertowany na tekst strukturalny w XML w układzie zgodnym z zasadami techniki prawodawczej ! – a to dlatego, że „tekst źródłowy” w sposób rażąco łamie te zasady.

Z czego wynikają problemy tego rodzaju ?

W mojej ocenie, zasadniczą przyczyną występowania problemów w tym zakresie jest utrwalony sposób pisania „opisów do planów”. Mają one charakter „czysto opisowy” – zawsze były pisane „w Wordzie”, w sposób absolutnie dowolny i „było dobrze”.

W rezultacie, na obiektywną trudność konstruowania tego typu aktów (załączników do aktów, jako że „opis planu” jest zawsze załącznikiem do stosownej uchwały „w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego”), nakłada się „siła przyzwyczajenia” ludzi, którzy takie opisy zawsze tworzyli. Jest im bardzo trudno „przetawić się” na sposób myślenia i tworzenia tego typu dokumentów w inny sposób – tak aby było to zgodne z określonymi wymogami (w tym przypadku – zgodne z zasadami techniki prawotwórczej).

Podstawowe popełnione błędy

Zasadniczym błędem jest nieprawidłowe umieszczenie w strukturze jednostki redakcyjnej aktu (to jest paragrafu 8) następujących elementów:

- **BACZKÓW, oraz**
- **1 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**

Chodzi o to, że elementy te umieszczone zostały pomiędzy tzw. „wprowadzeniem do wyliczenia” (po słowach: „zabudowy i zagospodarowania:”, a „wyliczeniem” (zaczynającym się od „1) teren objęty zmianą..”). Taka konstrukcja jest niedopuszczalna.

W efekcie, oba te elementy, „wymykają” się spoza standardowej konstrukcji „paragrafu” (dla przypomnienia jest to: paragraf -> ustęp -> punkt -> litera -> tiret), i w strukturze XML zostaną zapisane jako „akapity” (w szczególności element „1 MN – tereny...”), co nie będzie prawidłowe. Ale konsekwencje tego będą znacznie bardziej poważne: w takiej bowiem sytuacji, dokonywanie zmiany opisu (kolejnym aktem zmieniającym) będzie zadaniem bardzo trudnym lub zgoła niemożliwym.

Jak to można zapisać prawidłowo?

Przy takiej konstrukcji zapisu jak to widzimy na przykładzie, doprowadzenie układu treści do stanu zgodnego z obowiązującymi wymogami nie jest możliwe. Ale wystarczy zastosować dość prosty zabieg redakcyjny, a okaże się, że problem da się rozwiązać, i nawet więcej – całość może równocześnie zyskać na czytelności i przejrzystości.

W jaki sposób?

Poniżej przedstawiona została propozycja takiej „reorganizacji” pierwotnego zapisu, aby doprowadzić jego układ treści do stanu zgodnego z zasadami techniki prawodawczej. Nie jest to jedyna możliwość realizacyjna – opisy do planów można budować bowiem w różny sposób, niemniej jednak poniższa propozycja wydaje się być najmniej dyskusyjna i adekwatna do prezentowanego przykładu.

Opis realizacji:

- 1) przede wszystkim proponuje, aby zdanie pierwsze ująć w osobny paragraf (pomijam fakt, że pierwsze dwa zdania par.8 nie do końca brzmią „po polsku” (typowy żargon) – spróbujemy to napisać językiem bardziej zrozumiałym);
- 2) następnie należy odpowiednio „przemodelować” pozostałą treść par.8.

W efekcie mogłoby to mieć postać jak niżej (**wersja 1**):

ROZDZIAŁ II
PRZEPISY SZCZEGÓLNE

§ 8.

Ustalenia zawarte w § 9 – 27 dotyczące przeznaczenia i zasad zagospodarowania obejmują / odnoszą się do terenów oznaczonych symbolami na rysunkach wymienionych w § 1, w układzie miejscowości.

§ 9.

Dla miejscowości BACZKÓW obowiązują następujące warunki zabudowy i zagospodarowania:

1) 1 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- a) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczona się na lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- b) przeznaczenie uzupełniające:
 - nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - obiekty gospodarczo garażowe,
 -
- c) Zasady sytuowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - możliwość lokalizacji ...
 - dopuszcza się lokalizację...
 - itd..

2) 2 MN – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- a) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczona się na lokalizację zabudowy mieszkaniowej - wielorodzinnej,
- b) przeznaczenie uzupełniające:
 - nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - itd..

Niemniej jednak, przy takim podejściu do tematu, może nam się pojawić problem braku możliwości dalszego zagnieżdżania tekstu (zamiast liter zastosowaliśmy „tiret” i na tym niestety ale możliwości zagnieżdżania się kończą).

Tak więc, jeżeli chcemy/musimy mieć możliwość tworzenia bardziej rozbudowanych opisów, wówczas należy rozważyć przygotowania treści wg wariantu 2.

Właściwy wariant należy wybrać w zależności od szczegółowości opisu do planu.

Propozycja – wariant 2:

ROZDZIAŁ II PRZEPISY SZCZEGÓLNE

Oddział 1 Zasady ogólne

§ 8.

Ustalenia zawarte w § 9 – 27 dotyczące przeznaczenia i zasad zagospodarowania obejmują / odnoszą się do terenów oznaczonych symbolami na rysunkach wymienionych w § 1, w układzie miejscowości.

Oddział 2 Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla miejscowości BACZKÓW

§ 9.

1. 1 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznacza się na lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) obiekty gospodarczo garażowe,
 - c)
- 3) Zasady sytuowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - a) możliwość lokalizacji ...
 - b) dopuszcza się lokalizację...
 - c) itd..
 - <tiret> / możemy wprowadzić kolejne „zagłębienie”..
 - itd..

2. 2 MN – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznacza się na lokalizację zabudowy mieszkaniowej - wielorodzinnej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) itd..

W tym przykładzie widzimy, że de facto został zachowany dokładnie taki sam układ „merytorycznych” zapisów jaki był w „tekście źródłowym” (punkty i litery). Zasadnicza zmiana polega na tym, że oznaczenia terenu zostały ujęte jako **osobne ustępy** (poprzednio były jako „luźne akapity”).

Dodatkowo prowadzono jednostki „wyższego rzędu” – tzw. ODDZIAŁY.

Charakterystyczną cechą wariantu 2 jest:

- 1) wprowadzenie „oddziałów” -> tam możemy wpisać jakiej miejscowości dotyczy opis
- 2) umieszczanie w osobnych paragrafach opisów dla poszczególnych oznaczeń planu.

Taki układ treści jest zasadniczo prawidłowy – mogą się jednak pojawić pewne zastrzeżenia. Mianowicie, może zostać zakwestionowane umieszczanie w elemencie „oddział” przepisu de facto merytorycznego.

Dlatego też, w celu uniknięcia ewentualnych zarzutów, można rozważyć zastosowanie wariantu 3 – wariant ten jest REKOMNEDOWANY (przez autora tego tekstu).

Propozycja – wariant 3:

**ROZDZIAŁ II
PRZEPISY SZCZEGOLNE**

§ 8.

Ustalenia zawarte w § 9 – 27 dotyczące przeznaczenia i zasad zagospodarowania obejmują / odnoszą się do terenów oznaczonych symbolami na rysunkach wymienionych w § 1, w układzie miejscowości.

§ 9.

Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla miejscowości BACZKÓW określają ustalenia zawarte w § 9.

§ 10.

1. 1 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczony na lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) obiekty gospodarczo garażowe,
 - c)
- 3) Zasady sytuowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - a) możliwość lokalizacji ...
 - b) dopuszcza się lokalizację...
 - c) itd..
 - <tiret> / możemy wprowadzić kolejne „zagłębienie”..
 - itd..

2. 2 MN – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczony na lokalizację zabudowy mieszkaniowej - wielorodzinnej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) itd..

§ 11.

Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla miejscowości MICHAŁÓW określają ustalenia zawarte w § 11.

§ 12.

1. 1 MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczony na lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) obiekty gospodarczo garażowe,
 - c)
- 3) Zasady sytuowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
 - a) możliwość lokalizacji ...
 - b) dopuszcza się lokalizację...
 - c) itd..
 - <tiret> / możemy wprowadzić kolejne „zagłębienie”..
 - itd..

2. 2 MN – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- 1) teren objęty zmianą, określony na załączniku graficznym nr 1, przeznaczony na lokalizację zabudowy mieszkaniowej - wielorodzinnej,
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
 - a) nieuciążliwe usługi komercyjne,
 - b) itd..

Jak widzimy, w tym wariantcie nie dodajemy żadnych nowych elementów, ale jedynie dokonujemy prostego „przeredagowania tekstu”, wg zasady – w osobnym paragrafie zawieramy opis dla jednej miejscowości (np. § 9), przy czym odsyłamy do tego opisu z „wcześniejszego paragrafu” (np. § 8).

Taki sporządzony opis do planu jest w pełni zgodny z zasadami techniki prawodawczej. Wydaje się przy tym jasny i czytelny.

Podsumowanie

Tworzenie aktów prawnych zgodnie z obowiązującymi zasadami techniki prawodawczej to nie tylko wyraz „umiejętności prawniczych” i „dobrej praktyki”, ale przede wszystkim konieczność i wymóg, który należy spełnić.

Prawidłowe tworzenie aktów prawnych staje się sprawą o wręcz kluczowym znaczeniu także i z innych powodów. Mianowicie, od 1 stycznia 2011 r. wchodzi w życie nowelizacja ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych, zgodnie z którą obecny „papierowy oryginał” aktu prawnego zostanie zastąpiony przez „oryginał elektroniczny”.

I żeby było jasne: w odniesieniu np.: do tzw. aktów prawa miejscowego (statuty, regulaminy, przepisy podatkowe, ale też plany zagospodarowania przestrzennego) powyższe oznacza, że aktów tych nie będzie się już podpisywało najpierw „ręcznie” i dopiero z tych „papierowych oryginałów” sporządzało „elektroniczne kopie”. Będzie dokładnie na odwrót: oryginał aktu prawa miejscowego (i każdego innego podlegającego ogłoszeniu w dzienniku urzędowym) będzie jedynie w postaci dokumentu elektronicznego, i to właśnie z tego „elektronicznego oryginału” będą tworzone wszelkiego rodzaju „kopie” i następnie potwierdzane w taki czy inny sposób „za zgodność z oryginałem”.

W konsekwencji, jeżeli akt w postaci elektronicznej nie będzie sporządzony prawidłowo, to może się okazać, że nie zostanie ogłoszony w dzienniku i tym samym nie wejdzie w życie (np. plan zagospodarowania przestrzennego). Obecnie, gdy jeszcze funkcjonują „oryginały papierowe” postać elektroniczna aktu ma jeszcze znaczenie „drugoplanowe”, ale gdy postać „papierowa” zniknie, a pozostanie tylko „oryginał elektroniczny”, tym samym spowoduje to diametralną zmianę sytuacji.

W tworzonych przez urzędy (i nie tylko) aktach prawnych w dalszym ciągu (niestety) występuje szereg błędów – mniej i bardziej poważnych. Ma to bezpośredni wpływ na możliwość stworzenia aktu w postaci tekstu strukturalnego w XML, tak jak wymagają tego obowiązujące przepisy.

Niniejszy materiał na celu przybliżenia wszystkim osobom tworzącym akty prawne tej problematyki. Równocześnie, wskazujemy na najczęściej popełniane błędy i przedstawiamy możliwe sposoby ich unikania. W ostatniej części zajmujemy się jednym z najtrudniejszych typów aktów, a mianowicie „planami zagospodarowania przestrzennego” – wraz ze wskazaniem w jaki sposób tworzyć „opisy do planu”, aby były zgodne z zasadami techniki prawodawczej.

Opracowany przez naszą firmę Edytor XML Legislador posiada szereg funkcjonalności wspierających prawidłowe tworzenie aktów prawnych – m.in. zostały zaimplementowane logiki pozwalające chociażby na automatyczne rozpoznawanie akapitów i konwertowanie ich zawartości na treść danej jednostki redakcyjnej, i szereg innych. Niemniej jednak, jeżeli akt prawny, w swojej „źródłowej” postaci jest tworzony w sposób nieprawidłowy, z rażącym naruszeniem „zasad techniki prawodawczej” wówczas nie można liczyć na uzyskanie pozytywnego efektu końcowego. W rezultacie może skutkować to odmową ogłoszenia aktu w dzienniku urzędowym, wraz ze wszystkimi tego negatywnymi konsekwencjami.